

: Chanan Singh v. Shrimati Majo etc., (Sandhwalia, J.)

(14) ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪਦਾਰਥ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਹੋਣ ਤੋਂ 29 ਵੇਂ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਦੇਰ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਅਪ੍ਰੈਗਡ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ, ਮੈਂ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ, ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 4 ਅਤੇ 6 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਅਣਗਹਿਲੀ P-1 ਅਤੇ P-2 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

(15) ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ।

•a£JKW»»B»»^^«—<a®

ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਜੱਜ ਸਨ। -ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਏ ਐਸ ਬੈਂਸ। -ਮੈਂ ਵੀ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਐਨ.ਕੇ.ਐਸ

ਅਪੀਲੀ ਸਿਵਲ

ਫੁਲ ਬੈਂਚ

ਐਸਐਸ ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰੋਮ ਚੰਦ ਜੈਨ ਅਤੇ ਐਮਐਸ ਗੁਜਰਾਲ, ਜੇ.ਜੇ.

ਘਨਣ ਸਿੰਘ, - ਮੁਦਈ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਸ਼ਕੀਮਤੀ ਮਾਜੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, - ਬਚਾਓ ਪੱਖ - ਜਵਾਬਦੇਹ।

1969 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰੈਗੂਲਰ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 146.

27 ਅਪ੍ਰੈਲ 1976

ਪੰਜਾਬ ਰਿਡੈਂਪਸ਼ਨ ਆਫ ਮੋਰਟਗੇਜ ਐਕਟ (1913 ਦਾ 2) — ਧਾਰਾ 4, 5 ਤੋਂ 11 ਅਤੇ 12— ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ, ਧਾਰਾ 5 ਤੋਂ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੀ ਛੁਟਕਾਰਾ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ— ਕੀ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੁੜ ਡਿਮਪਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਦਾ ਹੈ —ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਅਚਨਚੇਤੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ—ਕੀ ਧਾਰਾ 12 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੈ।

ਹਵਾਲਾ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਨੂੰਨ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਐਕਟ ਹੈ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕੁਝ ਗਿਰਵੀਨਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਛੁਡਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਤੇਜ਼ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਸੀਮਤ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਕੋਡ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 12 ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੁਲੈਕਟਰ (ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਤੋਂ 12 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ) ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਂਦਾ, ਜੋ ਕਿ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਧਿਰ, ਉਕਤ ਹੁਕਮ ਨਿਰਣਾਇਕ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਿਧਾਨਪਾਲਿਕਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਐਕਟ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਆਰਡਰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

ਇਸ ਵਿੱਚ, ਫਿਰ ਉਹੀ ਅੰਤਮ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ 'ਤੇ ਬਾਈਡਿੰਗ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਇੱਕ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾ ਕੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਚਦਾ ਹੈ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਹ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਵਾਦ ਜਿਸਨੂੰ ਕਲੈਕਟਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਮੁਅੱਤਲ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਇੱਕ ਧਿਰ ਆਪਣੇ ਛੁਟਕਾਰਾ ਦੇ ਅਸਲ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ, ਜੋ ਕਿ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹੋਰ 60 ਸਾਲ. ਇਹ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਕਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸਨੂੰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਜਾਂ ਇਸ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਪੇਸ਼ ਕਰੇ / ਜੇਕਰ ਮੋਰਗੇਜ ਦੀ ਛੁਟਕਾਰਾ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਲੈਕਟਰ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਤੋਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਂ ਏ

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਆਮ ਨੂੰ ਓਵਰਰਾਈਡ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਆਮ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਵੀ ਸੈਕਸ਼ਨ 12 ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਕਤੀ ਦੇ ਆਮ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਘਟਾਏਗਾ। 1974 PLR 418; ਗੁਰਦਿੱਤਾ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ, ਉਲਟ ਗਿਆ।

(ਪਾਰਾ 8, 9 ਅਤੇ 10)

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੀ ਛੁਟਕਾਰਾ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਦੇ ਸਖ਼ਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਦੇ ਅਧੀਨ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੀ ਛੁਟਕਾਰਾ ਲਈ ਲਿਆਂਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ.

(ਪਰਾ 22)

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਐਚ.ਐਲ.ਸੋਨੀ .

ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ ਡੀ.ਐਸ.

ਨਿਰਣਾ

ਐਸ.ਐਸ. ਸੰਧਵਾਲੀਆ, ਜੇ.- ਗੁਰਦਿੱਤਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (1) ਦੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਅਨੁਪਾਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਦਰੁਸਤਤਾ ਬਾਰੇ ਸ਼ੰਕਾਵਾਂ ਨੇ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਨੂੰ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਸਹੀ ਸਮਝਿਆ ਹੈ।

(2) ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ 1€ ਮੁੱਦੇ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਥੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਜੋ ਗੰਭੀਰ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਅਸਲ ਮਾਲਕ ਇੱਕ ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕੋਲ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਮੇਜ਼ੇ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ, ਰੁਪਏ ਲਈ। 260. 25 ਜੂਨ, 1942 ਨੂੰ ਕਮਰ (ਹੁਣ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ) ਵਿਖੇ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਮੋਰਗੇਜ ਦੀ ਮਿਆਦ

_ (1) 1974 ਪੀ. £7 ਆਰ . 418. ~

20 ਸਾਲ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ 13 ਅਕਤੂਬਰ, 1959 ਨੂੰ ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲ ਕਰਤਾ ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਵਾਲੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮੇਜ਼ੇ ਤੋਂ ਝਗੜੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਛੁਡਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਜ਼ਾਹਰ ਤੌਰ 'ਤੇ (ਅਸਲ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਭਾਵ, 13 ਜੂਨ, 1962 ਨੂੰ, ਮੁਦਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਚਾਨਣ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਪ-ਮੰਡਲ ਅਫਸਰ (ਸਿਵਲ) ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਛੁਡਾਉਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਪੱਟੀ, ਰਿਡੈਪਸ਼ਨ ਆਫ ਮੋਰਟਗੇਜ

: Chanan Singh v. Shrimati Majo etc., (Sandhwalia, J.)

ਐਕਟ, 1913 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮੇਜੇ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਖਾਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਮੋਰਟਗੇਜ ਦੀ ਮਿਆਦ ਉਸ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਸੀ ਜਦੋਂ ਰਿਡੈਂਪਸ਼ਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੁਦਈ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ 19 ਨਵੰਬਰ, 1962 ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਆਈ

(3) ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ, ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲੈਟ ਫਿਰ 27 ਜਨਵਰੀ, 1965 ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਪੈਰਾ 5 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸਲ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮੇਜੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਹੁਣ ਸਮੇਂ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਹ ਦੁਆਰਾ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਉਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਛੁਟਕਾਰਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮੇਜੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਜਵਾਬ ਨੇ ਮੁਢਲਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਛੁਡਾਉਣ ਲਈ ਮੁਦਈ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਕਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ 19 ਨਵੰਬਰ, 1962 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰੱਖਣ ਲਈ, ਕਲੈਕਟਰ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਮੋਰਟਗੇਜ ਐਕਟ, 1913 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਐਕਟ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਣਾਇਕ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਚੁਣੌਤੀ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸੀ।

(4) ਧਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ: -

(5) ' "ਕੀ ਸੂਟ ਦਾ ਸਮਾਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ?"

(6) A. 1938-ਲਾਹੌਰ-638 ਵਿੱਚ ਆਈਥੀਸ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰੋ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਕਲੈਕਟਰ ਦੇ ਉਸ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਪਾਬੰਦ ਸੀ। ਸੀਮਾ ਦੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ. ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਸ.

ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ, ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੇਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾ ਜੈਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ। ਜੇ., ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਗੁਰਦਿੱਤਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਜੱਜਮੇ ਨਾਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਟਕਰਾਅ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ? & i m ਤੁਲਸੀ ਦਾਸ ਬਨਾਮ. ਦਿਆਲਾ ਰਾਮ, ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1943-ਲਾਹੌਰ-176 ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ।

(7) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮਿਸਟਰ ਐਲਐਚ.3 ਐਲਡੀ ਸੋਨਯੂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਲਈ ਗੁਰਦਿੱਤਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੁਕਤੀ ਦਾ ਅਸਲ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ ਅਤੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ। ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਮੁਕਤੀ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। . :

(14) ਗੁਰਦਿੱਤਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸੀ.ਡੀ.ਐੱਸ.ਡੀ. (ਸੁਪਰਾ) ਵਿਚਲੇ ਨਿਰੀਖਣ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਪੱਕਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ ਤੁਲੀ ਜੇ. ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ 1913 ਦੇ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਉਪਾਅ ਇੱਕ ਸੰਖੇਪ ਸੀ, ਜੋ ਸਿਰਫ ਮੁਕਤੀ ਦੇ ਠੋਸ ਉਪਾਅ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਬਦਲ. ਇਸ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਤੋਂ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਨਾਲ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਛੁਡਾਉਣ ਲਈ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਅਤੇ * ਇਸਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਨਤੀਜਾ

ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੋਈ ਦੂਜੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ * ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਉਸੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕਤੀ ਲਈ ਨਿਯਮਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਉਪਾਅ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੇ ਕੋਲ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਛੁਡਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ.

' ■

. . . - * - ਸ

(8) ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਆਖਿਆ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਰਿਡੈਪਸ਼ਨ ਆਫ ਮੋਰਟਗੇਜ ਐਕਟ, 1913 ਦੇ ਸਤਾਰਾਂ ਸੈਕਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਕਨੂੰਨ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਐਕਟ ਹੈ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕੁਝ ਗਿਰਵੀਨਾਮਿਆਂ ਦੀ ਛੁਟਕਾਰਾ ਲਈ ਇੱਕ ਤੇਜ਼ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ... ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਜਿੱਥੇ ਗਿਰਵੀ ਦੀ ਰਕਮ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। 5,000 ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਜਿੱਥੇ ਗਿਰਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਖੇਤਰਫਲ 50 ਏਕੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਸੀਮਤ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਕੋਡ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 - ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਦੁਆਰਾ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। Sectfotrs '5

ILR ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ

(1976)2

—j ਆਈ

11 ਤੱਕ, ਫਿਰ ਕਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰੇ। ਸਾਡੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਮੱਗਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸੈਕਸ਼ਨ 12 ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ: -

“12. ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 6, 7, 8, 9, 10 ਜਾਂ 11 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦੁਖੀ ਕੋਈ ਵੀ ਧਿਰ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ, ਅਜਿਹੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਆਰਡਰ ਨਿਰਣਾਇਕ ਹੋਵੇਗਾ।”

(9) ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਸਾਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ। ਇਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੁਕਮ (ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਤੋਂ 11 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ) ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਂਦਾ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਕਤ ਹੁਕਮ ਨਿਰਣਾਇਕ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਐਕਟ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਰਡਰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਅੰਤਮ ਅਤੇ ਬੰਧਨ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਇਸਨੂੰ ਟਾਲਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਹੁਕਮ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕੋਈ ਇਹ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਰਾਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਐਕਟ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਂਦਰਿਤ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਿਵਾਦ, ਫਿਰ ਵੀ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਅੱਤਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਮੁਅੱਤਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਇੱਕ ਧਿਰ ਆਪਣੇ ਮੁਕਤੀ ਦੇ ਅਸਲ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਜੇ ਹੋਰ 60 ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਵਧ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਇੱਕ ਸੁਲਝਿਆ ਹੋਇਆ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਕਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ

: Chanan Singh v. Shrimati Majo etc., (Sandhawalia, J.)

ਇਸਨੂੰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਜਾਂ ਇਸਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ, *ਓਟਿਓਸ ਪੇਸ਼ ਕਰੋ* ਜੇਕਰ ਤੁਲੀ ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਤੋਂ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਛੁਟਕਾਰਾ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾ 12 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਤੋਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਇੱਕ ਨਤੀਜਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 12 ਦੀ ਸਪਸ਼ਟ ਸਪਸ਼ਟ ਭਾਸ਼ਾ ਉਸ ਉਸਾਰੀ ਨੂੰ ਨਕਾਰਦੀ ਹੈ ਜੋ *ਗੁਰਦਿੱਤਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ* (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਉੱਤੇ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(10) ਇੱਕ ਪਲ ਲਈ ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਕਿ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੀ ਛੁਟਕਾਰਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਬੰਧ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਇਸ ਤੋਂ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੇ ਅਸਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਇੱਕ ਤੰਗ ਅਤੇ ਸੀਮਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ

Chanan Singh v. Shrimati Majo etc., (Sandhawalia, J.)

ਖੇਤਰ. ਇਹ ਨਿਪਟਾਇਆ ਹੋਇਆ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਂ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਇੱਕ ਆਮ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਓਵਰ-ਰਾਈਡ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਆਮ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਵੀ ਸੈਕਸ਼ਨ 12 ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਪਬੰਧ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਕਤੀ ਦੇ ਆਮ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਅਤੇ ਘਟਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਾਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਲਈ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ, ਤਾਂ ਕੌੜਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਈ ਲਾਈ, ਸੀਜੇ ਅਤੇ ਲੇ ਰੋਸੀਗਨੋਲ ਜੇ. ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਚੰਦ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (2), ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: -

“ਬਾਰ ਵਿਖੇ ਕਈ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਉਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਣਾਇਕ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਘੱਟ ਪੀੜਤ ਧਿਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਉਸ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਐਕਟ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ।

(11) ਮੈਨੂੰ ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਪਾਰਟੀ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਲਾਭ ਭਾਲਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਬੋਝ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕਿਸੇ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਪਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਛੁਟਕਾਰਾ ਲਈ ਇੱਕ ਤੇਜ਼ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮੋਰਟਗੇਜ ਰੀਡੀਮਪਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਤੋਂ 11 ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਜੇਕਰ ਇਸ ਨਾਲ ਉਸ 'ਤੇ ਬੁਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਉਸੇ ਕਨੂੰਨ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 12 ਦੇ ਪ੍ਰਤਿਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਇੱਕ ਮੋਰਟ ਗੈਰੀ 'ਤੇ ਵੀ ਬਰਾਬਰ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਲਾਮਤੀ ਨਿਯਮ ਕਿ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦਾ ਲਾਭ ਅਤੇ ਬੋਝ ਇਕੱਠੇ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਪਹਿਲਾਂ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸ ਤੋਂ ਭਟਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।

(12) ਗੁਰਦਿੱਤਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ 'ਤੇ, ਕੋਈ ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਕਿ ਜ਼ਾਹਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੋਵਾਂ ਪੱਖੋਂ, ਬੈਚ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਅੱਗੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਢੁਕਵੀਂ ਬਹਿਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਡੂੰਘਾਈ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਚਰਚਾ ਹੁੰਦੀ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਬੈਚ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਲੜੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਾ ਲਿਆਉਣ ਵਿੱਚ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਛਤਾਵਾ ਕੀਤਾ ਜੋ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੁਕਤੇ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਇਸ ਅਣਜਾਣਤਾ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸੀ ਕਿ ਤੁਲੀ, ਜੇ. ਨੇ ਇੱਕ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਸੀ (ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿੱਲੋ ਜੇ. ਸਹਿਮਤ ਸਨ) ਜੋ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਪੂਰਵ ਬਾਈਡਿੰਗ ਪੂਰਵ ਦੇ ਉਲਟ ਚੱਲਦਾ ਹੈ।

(13) ਤੁਲੀ, ਜੇ. ਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਭਰੋਸਾ ਉਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ 'ਤੇ ਸੀ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਗੁਰਦਿੱਤਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਰਘੂਨਾਥ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮਾਉਂਟ ਹੰਸਰਾਜ ਕੁੰਵਰ ਅਤੇ ਹੋਰ (3) ਵਜੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਉਸ ਨਿਰਣੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨੋਟਿਸ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਉਹ ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੋਰਟਗੇਜ ਦੀ ਮੁਕਤੀ (ਪੰਜਾਬ) ਐਕਟ, 1913 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ

(2) A.I.R. 11925, ILahore 3385.

ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਾਮਲਾ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਆਇਆ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਲਾਰਡ ਰਸਲ ਨੇ ਖੁਦ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਉਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਦੋ ਮੁੱਖ ਨੁਕਤੇ ਇਹ ਸਨ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਅਤੇ ਕਿੰਨੀ ਰਕਮ ਦਾ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਬਕਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕੀ ਦੂਜਾ ਮੁਕਤੀ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਬਰਕਰਾਰ ਸੀ। ਪਹਿਲੇ ਨੁਕਤੇ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸਾਰਥਕਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਨੁਕਤਾ ਇਸ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਦੂਜੇ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਤਿੰਨ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ (ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ) ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਮੁਕਤੀ ਲਈ ਦੂਜਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿਚਲੇ ਸਵਾਲ ਦੂਜੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿਚਲੇ ਸਵਾਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੇ ਸਨ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ *ਮੁੜ ਨਿਆਂਇਕਤਾ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ* ਸੀ। ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਇਹ ਵੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਦੂਜੇ ਮੁਕੱਦਮੇ 'ਤੇ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਐਕਟ, 1882 ਦੀ ਧਾਰਾ 69 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਿਰਵੀਨਾਰ ਦੇ ਛੁਡਾਉਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(14) ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ *cthe51* ਨਿਰੀਖਣ ± ਵਿੱਚ ਜੋ ਅਜੀਬ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸਨ ਅਤੇ ਕੋਈ ਆਮ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਛੁਟਕਾਰਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਇੰਨਾ ਅਟੱਲ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੱਟਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਪੰਜਾਬ ਰਿਡੈਂਪਸ਼ਨ ਆਫ ਮੋਰਟਗੇਜ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਨਾ ਬੇਤੁਕੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਪਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਾਮ੍ਹਣੇ, *ਰਘੁਨਾਥ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ* ਦੇ ਇਧਰ-ਉਧਰ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣ ਤੋਂ ਪ੍ਰਵਾਹਿਤ ਵਧੇਰੇ ਆਮ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣਾ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਜਾਇਜ਼ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਮੁਢਲੀ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀ ਦਲੀਲ ਰਿਡੈਂਪਸ਼ਨ ਆਫ ਮੋਰਟਗੇਜ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਤੋਂ 11 ਦੇ ਖਾਸ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵੱਲ ਹੈ, *ਰਘੁਨਾਥ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ*। ਕੇਸ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕੋਈ ਸਹਾਇਤਾ ਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਖ਼ਿਆਲ ਵਿਚ, *ਗੁਰਦਿੱਤਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿਚ ਇਸ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨਾ* ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਅਤੇ ਇਹ ਅਸਲ ਵਿਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਆਪਕ ਹੈ।

(15) ਇੱਕ ਵਾਰ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕਾਉਂਸਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਬੇਅਸਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਗੁਰਦਿੱਤਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਤਰਕ ਇੱਕ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਸਿਧਾਂਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਕਿ ਮੋਰਟਗੇਜ ਦੀ ਛੁਟਕਾਰਾ ਐਕਟ 'ਸਿਰਫ ਸੰਬੰਧ ਉਪਾਅ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਛੁਟਕਾਰਾ ਦੇ ਆਮ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਬਦਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਲੜੀ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਹੁਣ ਵੱਖਰਾ ਹੋਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਬਾਰੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤੁਲੀ, ਜੇ. ਨੇ ਇਸਤਿਹਾਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। 1925 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ \$ਹਾਈ, ਲਾਈ ਅਤੇ ਲੇ .ਰੋਸਿਗਨੋਲ ਜੇ. ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਾਮਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਮੋਰਟਗੇਜ ਐਕਟ, 1913 ਦੇ ਰਿਡੈਪਸ਼ਨ ਐਕਟ , 1913 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਾਰਥਕ ਸਨ। ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ. ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਖਿਆ:-'

“ਫਿਰ ਸਾਡਾ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ 1913 ਦੇ ਐਕਟ 11 ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਸਲ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਕਲੈਕਟਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਹੈ। ਉਹ ਆਰਡਰ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨਿਰਣਾਇਕ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੀਮਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਵੱਖ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ , ਮੋਰਗੇਜ ਨੂੰ ਰੀਡੀਮ ਕਰਨ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਮਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ।

ਗੰਗੂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮਹਾਂਰਾਜ . ਚੰਦ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (4) ਵਿੱਚ ਫੁਲ ਬੈਂਚ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ , ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਨਾਲ. ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭੂ ਮਾਈ ਬਨਾਮ ਚੰਦਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਵੀ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। (5)। ਪਰ ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕੇਸ ਤੁਲਸੀ ਦਾਸ ਉਰਫ ਨਿਰਮਲ ਦਾਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਦਿਆਲਾ ਰਾਮ (6) ਵਿਚ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਤਿੰਨ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਫੈਸਲਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨੋਟ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਵਾਧੂ ਯੋਗਤਾ ਹੈ। ਸ਼ਿਓਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸੁਲਤਾਨ 'ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ' (7)' ਉਸੇ ਨਿਰਣੇ ਵਿਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ; ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਦੇ. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੀਵਾਨ ਚੰਦ ਬਨਾਮ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਹੋਰ (8) ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ' ਸ਼ਿਵ ਲਾਈ ਵਿਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਅਤੇ? ਹੋਰ sV. ਚੇਤ ਰਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰ (9) ਵੀ ਗੁਰਦਿੱਤਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਨਕਾਰਦੇ ਹਨ :

- *-----*-----7-----
- (4) ਏਆਈਆਰ 1934 ਲਾਹੌਰ 384. -%, "
 - (5) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1938 ਲਾਹੌਰ 638 ਆਰ
 - (6) AXR. 1943 .ਲਾਹੌਰ-17 ਬੀ. . - . :
 - (7) ਏਆਈਆਰ 1971 ਐਸਸੀ, 93. , - * , ----- :
 - (S)X965 PLR, 969. -£ . . . :
 - (9) 1970 PLJ 770 (S.(?) . . .

: Chanan Singh v. Shrimati Majo etc., (Sandhawalia, J.)

(16) ਮੀਰ ਚੰਦ ਬਨਾਮ ਦੇਵੀਆ ਵਜੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ (ਹਰਦਿਆਲ ਹਾਰਡੀ ਅਤੇ ਟੀ.ਵੀ.ਆਰ. ਤਾਤਾਚਾਰੀ, ਜੇ.ਜੇ., ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ) ਦੇ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣਾ ਹਿਦਾਇਤ ਹੈ। 10)। ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਚਰਚਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਨੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ: -

"ਇਸ ਲਈ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੁਲੈਕਟਰ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਤੋਂ 11 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਆਰਡਰ ਦੇ ਤੱਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਨਾ ਕਿ ਕੇਵਲ ਇਸਦੇ ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਹੁਕਮ ਮੌਰਗੇਜ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਅਸਰ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪੀੜਤ ਧਿਰ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਉਪਾਅ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰੇ ਜਿਸ ਲਈ ਧਾਰਾ 14 ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ। ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਆਰਡਰ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਹੈ। *****

§§J§!(;(!;§§J!

ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਦੁਖੀ ਧਿਰ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚੁੱਪ ਨਹੀਂ ਬੈਠ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਜਾਗ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣਾ ਉਪਾਅ ਮੰਗ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਲਈ, ਇਸ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ”

(17) ਇੰਨੀ ਵੱਡੀ ਮਿਸਾਲ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਦਿੱਤਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿਚ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਦਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਉਪਰੋਕਤ ਬੰਧਨ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੀ ਸਮਰਥਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਮੈਂ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਾਂਗਾ।

(18) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕਮਾਨ ਦੀ ਦੂਜੀ ਸਤਰ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਗੁਰਦਿੱਤਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ, ਮਿਸਟਰ ਸੋਨੀ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਹਟ ਗਏ ਕਿ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ 19 ਨਵੰਬਰ, 1962 ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੀ ਕਿ ਮੁਕਤੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਮੌਰਗੇਜ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਲੰਘੀ ਸੀ। ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਤੋਂ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਸਬਮਿਸ਼ਨ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਲਈ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ।

(10) 1971 PLJ 204.

(19) ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ, ਪਹਿਲਾਂ ਮਾਮੂਲੀ ਦੁਹਰਾਉਣ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਵੀ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਜਾਣਨ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਮੁਦਈ ਦੇ ਪੈਰਾ 1 ਵਿੱਚ, ਮੁਦਈ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਡੀਡ 25 ਜੂਨ, 1942 ਨੂੰ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੀ ਖਾਸ ਮਿਆਦ 20 ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਸੀ। ਇਹ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਸੂਰ, ਜੋ ਕਿ ਹੁਣ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਵਿੱਚ ਮੌਰਟਗੇਜ ਡੀਡ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦੇ ਪੈਰਾ 1 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਬਿਆਨਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦਰਅਸਲ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਸਲ ਡੀਡ ਨੂੰ ਗਲਤ ਥਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਮੁਦਈ ਦੇ ਪੈਰਾ 4 ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੇ ਮੁਕਤੀ ਲਈ ਕਲੈਕਟਰ, ਪੱਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਦਰਖਾਸਤ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਜਿਸਦਾ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਅਜੇ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹਨਾਂ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਵਾਦਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਕਤ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਅੰਤਿਮ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਦੇ ਪੈਰਾ 5 ਵਿੱਚ, ਮੁਦਈ ਨੇ ਦੁਬਾਰਾ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਹੁਣ ਬੀਤ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਰੁਟੀਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(20) ਉਪਰੋਕਤ ਨੋਟਿਸਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡੀਡ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ 25 ਜੂਨ, 1962 ਤੱਕ ਚੱਲਣਾ ਸੀ। ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਲੈਕਟਰ ਅੱਗੇ ਦਰਖਾਸਤ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਸੀ। 13 ਜੂਨ, 1962 ਨੂੰ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਾਲ ਸਮਰੱਥ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖਾਂ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ - ਦਰਖਾਸਤ ਦਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਅਰਜ਼ੀ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇਸਦੀ ਸੰਖੇਪ ਖਾਰਜ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਕਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ 19 ਨਵੰਬਰ, 1962 ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਦੋ ਲਾਈਨਾਂ ਦਾ ਗੁਪਤ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਦਈ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਸੰਖੇਪ ਸੀ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ।

(21) ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇੱਥੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਮੂਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਕਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਹੁਕਮ, ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਇਹ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੈ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਹੈ।

(22) *ਤੁਲਸੀ ਦਾਸ ਦੇ ਕੇਸ* (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੇ ਟਕਰਾਅ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਦੋ ਸਵਾਲ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਨ ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ: -

"1. ਕੀ ਮੌਰਗੇਜ ਦੀ ਛੁਟਕਾਰਾ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਕਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਜਾਂ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੈ?"

: Chanan Singh v. Shrimati Majo etc., (Sandhawalia, J.)

2. ਕੀ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 12 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਸਿਰਫ ਉਹਨਾਂ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹਨ ਜੋ ਕੇਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜਾਂ ਸਾਰੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿ ਉਹ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ?"

ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ। ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਦੇ ਤਿੰਨੋਂ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਜਤਾਈ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਦੀਆਂ ਸਖ਼ਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੀ ਛੁਟਕਾਰਾ ਲਈ ਲਿਆਂਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਮੁਕੱਦਮੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਫੁਲ ਬੈਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਾਡੇ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰੋਨਾਦਾਇਕ ਤਾਕਤ ਹੈ।

(23) *ਤੁਲਸੀ ਦਾਸ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੀ*, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਮਤਭੇਦ ਸਨ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਂ ਸਖਿਪ ਸਿੱਟਾ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਿਆ। ਸਵਾਲ ਕਟੌਤੀਯੋਗ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਬੈਚ ਦੁਆਰਾ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਅੰਤਿਮ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ। ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਕੋਈ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਇਸ ਦਾ ਉਚਾਰਨ ਕਰਨਾ ਅਕਾਦਮਿਕ ਹੋਵੇਗਾ।

(24) ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਮੇਰੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸਿੱਟੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲ ਹੈ

ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਦੋ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਇਹ ਕੇਸ ਜਲਦੀ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਪੋ ਆਪਣਾ ਖਰਚਾ ਚੁੱਕਣਗੀਆਂ।

ਪ੍ਰੋਮ ਚੰਦ ਜੈਨ, ਜੱਜ ਸ. - ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਗੁਜਰਾਲ, ਜੱਜ ਸ. - ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਐਨ.ਕੇ.ਐਸ

ਫੁਲ ਬੈਚ

ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ

*ਏ.ਡੀ.ਕੋਸ਼ਲ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਪੀ.ਐਸ.ਪੱਤਰ ਅਤੇ
ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਜੇ.ਜੇ.*

ਰਾਮ ਨਾਥ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ,- ਜਵਾਬਦਾਰਾ।

1976 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 6576.

30 ਅਪ੍ਰੈਲ 1976 ਈ.

ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਐਕਟ (1911 ਦਾ III)— ਧਾਰਾ 45(1)- ਡਿਸਚਾਰਜ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਕ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਨੋਟਿਸ— ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ— ਕੀ ਅਜਿਹੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਬਦਲੇ ਤਨਖਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ— ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਬਦਲੇ ਤਨਖਾਹ— ਕੀ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਟੈਂਡਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਡਿਸਚਾਰਜ ਦੇ.

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਕਿਸੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਐਕਟ, 1911 ਦੀ ਧਾਰਾ 45(1) ਅਧੀਨ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਬਦਲੇ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ।
(ਧਾਰਾ 5, 6 ਅਤੇ 7)

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਬਦਲੇ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਦਾ ਟੈਂਡਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 45 (1) ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਲਈ ਪੂਰਵ-ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ - ਸੇਵਾ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਦੇ ਵੈਧ ਹੋਣ ਲਈ, ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਬਦਲੇ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਨੂੰ ਡਿਸਚਾਰਜ ਦੇ ਪੱਤਰ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਟੈਂਡਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਨੋਟ ਕਰੋ। -ਕੇਂਦਰੀ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ (ਅਸਥਾਈ ਸੇਵਾ ਉਪ) ਨਿਯਮ 1965 ਦਾ ਨਿਯਮ 5 ਜਿਸਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਆਰਐਮਐਸ, ਕੇਚੀਨ ਬਨਾਮ ਕੇਵੀ ਗੋਪੀਨਾਥ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। AIR 1972 SC 1487, ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ Uniq[^]of[^]dia, A.I.B, ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟਿਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 1975 ਐਸ.ਸੀ.ਆਈ.ਜੇ.ਜੇ.,

-ਸੰਪਾਦਕ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ-ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁੱਕਦੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਭਾਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ